Nuomonė 15/2026 dėl „Europrivacy“ sertifikavimo kriterijų patvirtinimo Valdyboje Europos duomenų apsaugos ženklui išduoti, kad jį būtų galima naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę pagal BDAR 42 ir 46 straipsnius

Priimta 2026 m. balandžio 15 d.

Turinys

Europos duomenų apsaugos valdyba,

atsižvelgdama į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento 2016/679/ES dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – BDAR) 63 straipsnį, 64 straipsnio 2 dalį, 42 straipsnį ir 46 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) susitarimą, ypač į jo XI priedą ir 37 protokolą su pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 6 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 154/2018[1],

atsižvelgdama į savo Darbo tvarkos taisyklių 10 ir 22 straipsnius,

1 valstybės narės, priežiūros institucijos, Europos duomenų apsaugos valdyba (toliau – EDAV arba Valdyba) ir Europos Komisija skatina nustatyti – visų pirma Sąjungos lygmeniu – duomenų apsaugos sertifikavimo mechanizmus (toliau – sertifikavimo mechanizmai) ir duomenų apsaugos ženklus bei žymenis, kad būtų galima įrodyti, jog duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai, vykdydami duomenų tvarkymo operacijas, laikosi BDAR, atsižvelgiant į konkrečius labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių poreikius2. Be to, sertifikavimo mechanizmų nustatymas gali padidinti skaidrumą ir leisti duomenų subjektams įvertinti konkrečių produktų ir paslaugų duomenų apsaugos lygį3;

2 pagal BDAR 42 straipsnio 5 dalį patvirtintus duomenų apsaugos sertifikavimo mechanizmus ir duomenų apsaugos ženklus bei žymenis galima nustatyti ne tik siekiant įrodyti, kad duomenų valdytojai arba duomenų tvarkytojai, kuriems taikomas BDAR, laikosi jo nuostatų, bet ir siekiant įrodyti, kad duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai, kuriems pagal 3 straipsnį BDAR netaikomas, perduodant asmens duomenis į trečiąsias valstybes arba tarptautinėms organizacijoms (toliau – duomenų importuotojai) užtikrina atitinkamas apsaugos priemones, kaip numatyta BDAR 46 straipsnio 2 dalies f punkte4;

3 sertifikavimas kaip duomenų perdavimo priemonė yra naujas duomenų perdavimo mechanizmas, nustatytas BDAR 46 straipsniu, siekiant užtikrinti, kad, nesant priimto sprendimo pagal BDAR 45 straipsnio 3 dalį, duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas pagal BDAR (toliau – EEE duomenų eksportuotojas) galėtų perduoti asmens duomenis į trečiąją valstybę arba tarptautinei organizacijai tik tuo atveju, jeigu yra nustatytos tinkamos apsaugos priemonės, ir su sąlyga, kad suteikiama galimybė naudotis vykdytinomis duomenų subjektų teisėmis ir veiksmingomis duomenų subjektų teisių gynimo priemonėmis. Visų pirma, pagal BDAR 46 straipsnio 2 dalies f punktą, šios tinkamos apsaugos priemonės gali būti nustatomos patvirtintu sertifikavimo mechanizmu pagal BDAR 42 straipsnį, jei jis taikomas kartu su privalomais ir vykdytinais duomenų importuotojų įsipareigojimais taikyti tinkamas apsaugos priemones, be kita ko, susijusias su duomenų subjektų teisėmis. Sertifikavimo kriterijai yra neatsiejama sertifikavimo mechanizmo dalis. Todėl pagal BDAR reikalaujama, kad nacionalinio sertifikavimo mechanizmo kriterijus patvirtintų kompetentinga priežiūros institucija (BDAR 42 straipsnio 5 dalis ir 43 straipsnio 2 dalies b punktas), o Europos duomenų apsaugos ženklo atveju – EDAV (BDAR 42 straipsnio 5 dalis ir 70 straipsnio 1 dalies o punktas);

4 kai priežiūros institucija (toliau – PI) ketina siūlyti, kad EDAV patvirtintų Europos duomenų apsaugos ženklą pagal BDAR 42 straipsnio 5 dalį, ji turėtų nurodyti sertifikavimo schemos

[1] Nuorodos į valstybes nares šioje nuomonėje turėtų būti suprantamos kaip nuorodos į EEE valstybes nares.
[2] BDAR 42 straipsnio 1 dalis.
[3] BDAR 100 konstatuojamoji dalis.
[4] Žr. BDAR 42 straipsnio 2 dalį.

savininko ketinimą pasiūlyti sertifikavimo mechanizmą visose valstybėse narėse. Šiuo atveju pagrindinis EDAV vaidmuo yra užtikrinti nuoseklų BDAR taikymą pasitelkiant nuoseklumo užtikrinimo mechanizmą, nurodytą BDAR 63, 64 ir 65 straipsniuose. Atsižvelgdama į tai ir remdamasi BDAR 64 straipsnio 2 dalimi, EDAV patvirtina sertifikavimo kriterijus;

5 pagal BDAR 42 straipsnio 5 dalį patvirtintas Europos duomenų apsaugos ženklas, nustatytas siekiant įrodyti, kad duomenų importuotojai užtikrina atitinkamas apsaugos priemones kartu su privalomais ir vykdytinais duomenų importuotojų įsipareigojimais, naudojamas kaip priemonė, apimanti duomenų perdavimą iš visų EEE valstybių narių į trečiąsias valstybes arba tarptautinėms organizacijoms5;

6 vertinant sertifikavimo mechanizmą, kuris bus naudojamas kaip duomenų perdavimo priemonė, EDAV vertinimas atliekamas remiantis Sertifikavimo ir sertifikavimo kriterijų nustatymo pagal Reglamento 42 ir 43 straipsnius gairėmis Nr. 1/2018 (toliau – Gairės) ir jų Papildymu, kuriame pateikiamos Sertifikavimo kriterijų gairės (toliau – Papildymas), taip pat Gairėmis Nr. 07/2022 dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės (toliau – Gairės dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės);

7 EDAV pripažįsta, kad kiekvienas sertifikavimo mechanizmas turėtų būti vertinamas individualiai ir šio vertinimo rezultatai nedaro poveikio jokio kito sertifikavimo mechanizmo vertinimui;

8 sertifikavimo mechanizmais, kurie bus naudojami kaip duomenų perdavimo priemonė, turėtų būti sudarytos sąlygos duomenų importuotojams įrodyti, kad jie imasi tinkamų apsaugos priemonių siekdami užtikrinti, kad tvarkant perduotus asmenis duomenis ne EEE nebus pakenkta BDAR garantuojamam fizinių asmenų apsaugos lygiui6. Todėl jų kriterijai turėtų tinkamai atspindėti BDAR nustatytus asmens duomenų apsaugos reikalavimus ir principus, siekiant užtikrinti, kad perduodant asmens duomenis būtų ir toliau užtikrintas jiems pagal BDAR suteiktas apsaugos lygis7;

9 kita vertus, sertifikavimo schemos savininkas turėtų užtikrinti, kad sertifikavimo mechanizmas būtų suderinamas su visais įtrauktais ar naudojamais ISO standartais ir sertifikavimo praktika ir juos atitiktų;

10 todėl sertifikavimu turėtų būti sukurta pridėtinė vertė duomenų importuotojams, padedant jiems įgyvendinti standartizuotas ir konkrečias organizacines ir technines priemones, kuriomis įrodoma, kad tvarkant asmens duomenis, kuriuos gauna EEE duomenų eksportuotojai, yra nustatytos tinkamos apsaugos priemonės. Šiuo atžvilgiu EDAV primena, kad sertifikavimo objektas, kuris sertifikavimo metu sutampa su vertinimo objektu, paprastai turėtų būti duomenų, kurie perduodami duomenų importuotojui trečiojoje valstybėje, tvarkymas ir jų tranzitas, jei jį kontroliuoja tas pats importuotojas8;

11 sertifikavimu taip pat bus sukurta pridėtinė vertė duomenų eksportuotojui, kuris gali nuspręsti remtis duomenų importuotojui išduotu sertifikatu kaip asmens duomenų perdavimo priemone pagal BDAR 46 straipsnio 2 dalies f punktą ir kaip elementu, kuriuo įrodoma, jog jis vykdo savo pareigas, pvz., pagal BDAR 24 straipsnio 3 dalį ir 28 straipsnio 5 dalį9;

[5] EDAV gairės Nr. 07/2022 dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės, 2.0 versija, priimta 2023 m. vasario 14 d., 30 punktas.
[6] BDAR 44 straipsnis.
[7] Žr. Europos Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „*Keitimasis asmens duomenimis ir jų apsauga globalizuotame pasaulyje*“, (COM(2017) 07 *final*), p. 4.
[8] Žr. EDAV gairių Nr. 07/2022 dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės 2.0 versijos, priimtos 2023 m. vasario 14 d., 16 punktą.
[9] Gairės Nr. 7/2022 dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės,5 punktas.

12 šiuo atžvilgiu EDAV primena, kad duomenų eksportuotojas, norintis naudoti sertifikavimą kaip tinkamą apsaugos priemonę pagal BDAR 46 straipsnio 2 dalies f punktą, privalo patikrinti, ar sertifikavimas, kuriuo jis ketina remtis, yra veiksmingas atsižvelgiant į numatomo duomenų tvarkymo savybes. Tuo tikslu duomenų eksportuotojas turi patikrinti suteiktą sertifikavimą, kad patikrintų, ar sertifikatas galioja ir ar nėra pasibaigęs jo galiojimo laikas, ar jis apima konkretų vykdytiną duomenų perdavimą ir ar į sertifikavimo taikymo sritį yra įtrauktas asmens duomenų tranzitas, taip pat ar bus vykdomas tolesnis duomenų perdavimas ir ar pateikti atitinkami su juo susiję dokumentai[10];

13 be to, duomenų eksportuotojas turi patikrinti, ar sertifikavimą suteikianti sertifikavimo įstaiga yra akredituota nacionalinės akreditavimo įstaigos arba kompetentingos priežiūros institucijos. Duomenų eksportuotojas taip pat turėtų nurodyti sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės naudojimą duomenų tvarkymo sutartyje pagal BDAR 28 straipsnį tais atvejais, kai duomenų valdytojas perduoda duomenis duomenų tvarkytojui, arba dalijimosi duomenimis sutartyje su duomenų importuotoju, kai vienas duomenų valdytojas perduoda duomenis kitam[11]. Jis taip pat turėtų laikytis konkrečių prievolių, numatytų BDAR 13 straipsnio 1 dalies f punkte, visų pirma informuoti duomenų subjektą apie tinkamas apsaugos priemones, t. y. sertifikavimo pagal BDAR 46 straipsnio 2 dalies f punktą atveju – apie pagal konkretų sertifikavimo mechanizmą importuotojui išduotą sertifikatą ir galimybę gauti to sertifikato kopiją, taip pat apie apsaugos priemones, kurios įtrauktos į sertifikavimo kriterijus, arba apie tai, kur suteikiama galimybė su jais susipažinti;

14 EDAV palankiai vertina sertifikavimo schemų savininkų pastangas tobulinti sertifikavimo mechanizmus – praktines ir potencialiai ekonomiškai efektyvias priemones, kuriomis užtikrinamas BDAR reikalavimų laikymasis ir stiprinama duomenų subjektų teisė į privatumą ir duomenų apsaugą didinant skaidrumą;

15 EDAV primena, kad sertifikavimas yra savanoriška atskaitomybės priemonė ir kad atitiktimi sertifikavimo mechanizmui netrukdoma priežiūros institucijoms vykdyti jų užduotis ir įgaliojimus pagal BDAR ir atitinkamus nacionalinius įstatymus. Tai taip pat aktualu tais atvejais, kai sertifikavimą ketinama naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę, taip pat konkrečiai atsižvelgiant į tai, ar laikomasi duomenų importuotojų sutartinėmis arba kitomis teisiškai privalomomis priemonėmis prisiimtų privalomų ir vykdytinų įsipareigojimų duomenų eksportuotojų atžvilgiu taikyti sertifikavimo mechanizmu numatytas tinkamas apsaugos priemones, be kita ko, susijusias su duomenų subjektų teisėmis;

16 šia nuomone siekiama užtikrinti nuoseklų BDAR taikymą, be kita ko, priežiūros institucijų, duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų vykdomus taikymo veiksmus, atsižvelgiant į esminius elementus, kurie turi būti nustatyti sertifikavimo mechanizmais. Visų pirma šia nuomone siekiama įvertinti sertifikavimo kriterijus, kuriuos duomenų importuotojai ketina naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę. Todėl joje EDAV nagrinėja tokius klausimus kaip kriterijų taikymo sritis, taikomumas ir aktualumas, kai duomenys perduodami iš visų EEE valstybių narių ir (arba) iš bet kurių duomenų eksportuotojų, patenkančių į BDAR taikymo sritį;

17 šioje EDAV nuomonėje daugiausia dėmesio skiriama sertifikavimo kriterijams. EDAV gali pareikalauti aukšto lygio informacijos apie vertinimo metodus, kad ji galėtų nuodugniai įvertinti galimybę atlikti kriterijų auditą rengdama savo nuomonę šiuo klausimu. Tačiau ši nuomonė nereiškia jokio tokių vertinimo metodų patvirtinimo;

18 pagal BDAR 64 straipsnio 2 dalį, taikomą kartu su EDAV darbo tvarkos taisyklių 10 straipsnio 2 dalimi, EDAV nuomonė priimama per aštuonias savaites, skaičiuojant nuo pirmos darbo

[10] Gairės Nr. 7/2022 dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės, 20 punktas.
[11] Ten pat.

dienos, kai pirmininkas ir kompetentinga priežiūros institucija nusprendžia, kad dokumentų rinkinys yra išsamus. Atsižvelgiant į klausimo sudėtingumą, pirmininko sprendimu šis laikotarpis gali būti pratęstas dar šešioms savaitėms. Jei EDAV nuomonėje daroma išvada, kad nagrinėjamų kriterijų negalima patvirtinti, PI gali pakartotinai pateikti kriterijus tvirtinti po to, kai bus išspręsti pirminėje EDAV nuomonėje išsakyti susirūpinimą keliantys klausimai,

priėmė šią nuomonę:

1 Faktų santrauka

19 Vadovaudamasis BDAR 42 straipsnio 2 dalimi ir 46 straipsnio 2 dalies f punktu, Gairėmis Nr. 1/2018 ir Gairėmis Nr. 7/2022 dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės, Europos sertifikavimo ir privatumo centras (angl. *European Centre for Certification and Privacy*) (toliau – sertifikavimo schemos savininkas) parengė „Europrivacy“ sertifikavimo kriterijų 82-ą versiją (toliau – sertifikavimo kriterijai).

20 EDAV primena, kad 2022 m. spalio 10 d. ji jau patvirtino „Europrivacy“ sertifikavimo kriterijų 60-ą versiją Europos duomenų apsaugos ženklui išduoti pagal BDAR 42 straipsnio 5 dalį, paskelbdama EDAV nuomonę 28/2022, kuri skirta įrodyti atitiktį BDAR 42 straipsnio 1 dalies reikalavimams. Ta schema nebuvo sertifikavimo schema pagal BDAR 46 straipsnio 2 dalies f punktą, skirta duomenims perduoti.

21 2026 m. sausio 29 d. Liuksemburgo priežiūros institucija (toliau – LU PI) pateikė EDAV atnaujintą jau patvirtintų „Europrivacy“ Europos duomenų apsaugos ženklo sertifikavimo kriterijų versiją (82-ą versiją), kurios taikymo sritis buvo išplėsta, visų pirma įtraukiant į ją pareiškėjus, kuriems taikoma BDAR 3 straipsnio 2 dalis, taip pat kitus pakeitimus, susijusius su pagrindiniais sertifikavimo kriterijais. EDAV priėmė Nuomonę 14/2026 dėl šios atnaujintos „Europrivacy“ sertifikavimo kriterijų versijos (82-os versijos), kuri skirta įrodyti atitiktį BDAR 42 straipsnio 5 dalies reikalavimams.

22 Tą pačią dieną LU PI pateikė EDAV patvirtinti pagal BDAR 64 straipsnio 2 dalį papildomą sertifikavimo kriterijų rinkinį (toliau – „Europrivacy“ sertifikavimo schemos taikymo srities išplėtimas, skirtas duomenų importuotojams sertifikuoti pagal 46 straipsnį), kurį ketinama naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę pagal BDAR 46 straipsnio 2 dalies f punktą.

23 Sprendimas dėl šių dokumentų išsamumo buvo priimtas 2026 m. kovo 31 d.

2 Vertinimas

24 EDAV atliko sertifikavimo kriterijų, kuriuos ketinama naudoti kaip duomenų importuotojų vykdomo duomenų perdavimo priemonę, vertinimą, kad jie būtų patvirtinti pagal BDAR 42 straipsnio 5 dalį ir 46 straipsnio 2 dalies f punktą, vadovaudamasi Gairių Nr. 1/2018 2 priede (toliau – Priedas), jų Papildyme ir Gairėse dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės[12] numatyta struktūra.

25 Valdyba pabrėžia, kad pagal BDAR 42 straipsnio 2 dalyje ir 46 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas sąlygas šią sertifikavimo schemą ketinama naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę ir todėl duomenų eksportuotojai galėtų remtis pagal ją išduotais sertifikatais, kaip tai suprantama BDAR V skyriuje (t. y. kai BDAR taikomas duomenų valdytojui arba duomenų

[12] Visų pirma žr. Gairių Nr. 07/2022 3 ir 4 dalis.

tvarkytojams jiems atliekant konkretų duomenų tvarkymo veiksmą13), perduodami asmens duomenis sertifikuotiems duomenų importuotojams, kuriems BDAR netaikomas pagal 3 straipsnį 14 . Tai reiškia, kad asmens duomenų perdavimas duomenų importuotojui, įsisteigusiam trečiojoje valstybėje, galimas tik po to, kai tas pats importuotojas buvo sertifikuotas ir pasirašė privalomus ir vykdytinus įsipareigojimus EEE duomenų eksportuotojo atžvilgiu taikyti sertifikavimo kriterijuose numatytas tinkamas apsaugos priemones tvarkant perduotus asmens duomenis, patenkančius į vertinimo objekto taikymo sritį, be kita ko, priemones, susijusias su duomenų subjektų teisėmis.

26 Kad parengtų šią nuomonę ir patvirtintų „Europrivacy“ sertifikavimo kriterijus kaip duomenų perdavimo priemonę, EDAV įvertino aprašus „Vertinimo taikymas ir objektas. Pirminės patikros ir kontrolės priemonės, taikomos duomenų importuotojams“ (ADI), „*Europrivacy* BDAR pagrindiniai kriterijai, taikomi duomenų importuotojams“ (GI), „Techninių ir organizacinių priemonių patikros ir kontrolės priemonės“ (T).

27 Kalbant apie sertifikavimo procesą, atsižvelgiant į ypatingą sertifikavimo, kuris bus naudojamas kaip duomenų perdavimo priemonė, pobūdį, EDAV pabrėžia didesnio skaidrumo poreikį ir palankiai vertina šiuo požiūriu „Europrivacy“ sertifikavimo schemoje pateiktus patikslinimus, kuriuose teigiama, kad „duomenų perdavimo negalima pradėti negavus sertifikato“. Šiuo atžvilgiu EDAV pripažįsta, kad prieš vykdant asmens duomenų perdavimą, „galima atlikti asmens duomenų, kuriems netaikomas BDAR, vertinimą arba ne asmens duomenų vertinimą. Prireikus konkretiems kriterijams įvertinti galima naudoti netikrus duomenis“, ir kad pradėjus duomenų perdavimą, „auditorius pakartotinai įvertina tuos kriterijus per artimiausią priežiūros auditą“15.

28 EDAV primena, kad gali prireikti atitinkamai koreguoti sertifikavimo įstaigų akreditavimo apimtį dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės pagal Gaires dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės16. Tačiau šioje nuomonėje šis klausimas nenagrinėjamas, kadangi jis nepriklauso EDAV kompetencijai.

29 EDAV taip pat primena, kad sertifikavimo kriterijai turi būti viešai prieinami pagal BDAR 42 straipsnio 8 dalį ir ypač kai sertifikavimas bus naudojamas kaip duomenų perdavimo priemonė, pagal BDAR 13 straipsnio 1 dalies f punktą, jie turi būti prieinami duomenų subjektams, kurių asmens duomenys bus perduodami duomenų importuotojui sertifikavimo pagrindu.

30 Atsižvelgdama į patikslintas sertifikavimo schemos apibrėžtis, Valdyba pažymi, kad nuorodos į kompetentingas duomenų apsaugos institucijas visoje sertifikavimo schemoje reiškia EEE duomenų apsaugos institucijas17.

31 Panašiai Valdyba pažymi, kad nuorodos į taikytiną teisę ir trečiosios valstybės teisę „reiškia pareiškėjui ir (arba) su vertinimo objektu susijusiems tvarkomiems asmens duomenims taikytiną teisę tiek, kiek tokia teise neapribojamos duomenų apsaugos teisės viršijant tai, kas būtina ir proporcinga demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti vieną iš BDAR 23 straipsnio 1 dalyje išvardytų tikslų, yra proporcinga siekiamam tikslui, ja gerbiama teisė į

[13] Žr. EDAV gairių Nr. 05/2021 dėl BDAR 3 straipsnio ir nuostatų dėl tarptautinio duomenų perdavimo pagal BDAR V skyrių taikymo sąveikos 2.0 versijos, priimtos 2023 m. vasario 14 d., 9 punktą.
[14] BDAR 42 straipsnio 2 dalis.
[15] Žr. „*Europrivacy*™/® sertifikavimo schemos taikymo srities išplėtimas, skirtas duomenų importuotojams sertifikuoti pagal BDAR 46 straipsnį“, EP-CS.1.DI, 6.1 punktą.
[16] Gairių Nr. 07/2022 2 dalis.
[17] Žr. „Europrivacy“ kriterijuose nurodytą kompetentingos PI apibrėžtį: „*Kompetentinga duomenų apsaugos institucija reiškia EEE duomenų apsaugos institucijas. Apskritai tai yra nacionalinės duomenų apsaugos institucijos, įgaliotos užtikrinti, kad su vertinimo objektu susijęs asmens duomenų tvarkymas atitiktų reikalavimus. BDAR sertifikato išdavimo duomenų importuotojui pagal BDAR 46 straipsnį tikslais kompetentinga duomenų apsaugos institucija yra EEE duomenų eksportuotojo vietos kompetentinga duomenų apsaugos institucija, išskyrus skundų pateikimo atvejus, kai kompetentinga yra bet kuri EEE institucija*“.

duomenų apsaugą ir numatytos tinkamos bei konkrečios priemonės duomenų subjektų pagrindinėms teisėms ir interesams apsaugoti“.

2.1 Sertifikavimo mechanizmo taikymo sritis ir vertinimo objektas

32 Dokumentą „*Europrivacy* sertifikavimo schemos taikymo srities išplėtimas, skirtas duomenų importuotojams sertifikuoti pagal 46 straipsnį“ pagal BDAR 42 straipsnio 2 dalį ir 46 straipsnio 2 dalies f punktą naudos duomenų importuotojai, įsisteigę ne EEE, kuriems pagal 3 straipsnį BDAR netaikomas, kad įrodytų atitinkamas apsaugos priemones, taikomas perduodant asmens duomenis į trečiąsias valstybes arba tarptautinėms organizacijoms. Todėl jo apimtis skiriasi nuo „Europrivacy“ sertifikavimo pagal 42 straipsnio 1 dalį, nurodyto šios nuomonės 3 punkte, kadangi šiame dokumente pateikti konkretūs kriterijai, kuriuos reikia taikyti ir kurių reikia laikytis išduodant „Europrivacy“ sertifikatą pareiškėjams (duomenų valdytojams arba duomenų tvarkytojams), įsisteigusiems ne EEE, kurie ketina atlikti duomenų importuotojų funkciją.

33 „Europrivacy“ sertifikavimo schema, naudojama kaip duomenų perdavimo priemonė, yra sertifikavimo schema, taikytina vienam duomenų perdavimui ir keliems perdavimo veiksmams, kurie yra glaudžiai tarpusavyje susiję. Sertifikavimo schemoje nurodyti sertifikavimo kriterijai taikomi duomenų tvarkymo operacijoms, kurios patenka į vertinimo objekto taikymo sritį ir yra susijusios su asmens duomenų perdavimu duomenų importuotojui, įskaitant tranzitą, jei jį kontroliuoja tas pats importuotojas[18].

34 EDAV atkreipia dėmesį į tai, kad šios sertifikavimo schemos taikymo sritis neapima bendrų duomenų valdytojų ir kad „kai į vertinimo objekto taikymo sritį įtrauktas bendras duomenų valdymas, sertifikavimo įstaiga atsisako išduoti sertifikatą“[19].

2.2 Duomenų tvarkymo operacijos

35 Sertifikavimo kriterijais atsižvelgiama į atitinkamus asmens duomenų, perduodamų pagal vertinimo objekto taikymo sritį, tvarkymo operacijų komponentus. Visų pirma sertifikavimo kriterijuose numatytos specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymo apsaugos priemonės (kriterijų G.2 skirsnis „Specialus duomenų tvarkymas“). Šiuo klausimu Valdyba palankiai vertina sertifikavimo kriterijų (GI.2.1.3 kriterijus dėl papildomų apsaugos priemonių, taikomų tvarkant specialių kategorijų asmens duomenis) reikalavimą, kad pareiškėjas taikytų papildomus apribojimus ir apsaugos priemones, kurie pritaikyti pagal konkretų duomenų pobūdį ir susijusius pavojus, kai tvarkomi specialių kategorijų asmens duomenys.

2.3 Duomenų tvarkymo principai

36 GI.1 skirsnyje nustatytais sertifikavimo kriterijais tinkamai atspindėti duomenų apsaugos principai, atitinkantys BDAR 5 straipsnyje numatytus principus, siekiant užtikrinti, kad su vertinimo objektu susijęs duomenų tvarkymas būtų teisėtas ir proporcingas.

37 Visų pirma, GI.1.1.2 kriterijumi deramai detalizuotas tikslo apribojimo principas ir susijusios pareiškėjo prievolės jo laikytis. EDAV pažymi, kad perduodami asmens duomenys gali būti

[18] Žr. sertifikavimo kriterijus GI.11.1.5 ir GI.11.1.6.

[19] „*Europrivacy*™/® sertifikavimo schemos taikymo srities išplėtimas, skirtas duomenų importuotojams sertifikuoti pagal BDAR 46 straipsnį“, EP-CS.1.DI, 3.2.2 punktas, kuriame taip pat aiškiai nurodyta, kad „bendras duomenų valdymas neįtrauktas į sertifikavimo schemos, kuri taikoma pareiškėjams pagal 46 straipsnį, taikymo sritį”.

tvarkomi tik tais tikslais, kuriais jie buvo perduoti. Laikantis Europos Komisijos priimtų standartinių sutarčių sąlygų 20 , sertifikavimo kriterijumi GI.1.1.3 nustatomos vienintelės išimtys, pagal kurias duomenys gali būti toliau tvarkomi kitais tikslais nei tie, kuriais jie buvo surinkti (t. y. sutikimas, apie kurį pranešama iš anksto, teisinė pareiga, gyvybiniai duomenų subjekto interesai ir teisiniai reikalavimai).

38 EDAV taip pat pažymi, kad pareiškėjas privalo pateikti rašytinį vertinimą, kad užtikrintų, jog trečiosios valstybės nacionalinė teisė ir praktika netrukdo jam laikytis „Europrivacy“ kriterijų, joje paisoma duomenų subjektų pagrindinių teisių ir laisvių esmės ir neviršijama to, kas būtina ir proporcinga demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti vieną iš BDAR 23 straipsnio 1 dalyje išvardytų tikslų. Sertifikuotas subjektas turi peržiūrėti šį vertinimą kiekvieną kartą, kai reguliavimo ar organizaciniai pokyčiai gali trukdyti laikytis kriterijų arba turėti įtakos vertinimo objektui ar duomenų subjektų teisėms, ir apie tai turėtų būti informuota sertifikavimo įstaiga (GI 1.1.1 kriterijus).

2.4 Bendrosios duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų prievolės

39 Sertifikavimo kriterijais atspindimos duomenų valdytojo prievolės pagal BDAR 24 straipsnį (kriterijų GI.4 skirsnis) ir reikalaujama įvertinti duomenų tvarkytojo ir duomenų valdytojo sutartinius susitarimus pagal BDAR 28 straipsnį (sertifikavimo kriterijų GI.5 skirsnis „Duomenų tvarkytojai arba pagalbiniai duomenų tvarkytojai“), siekiant užtikrinti, kad duomenų tvarkytojai, dalyvaujantys su vertinimo objektu susijusio duomenų tvarkymo operacijose, užtikrintų tą patį duomenų apsaugos lygį, kurio reikalaujama „Europrivacy“ kriterijais. Šiuo atžvilgiu EDAV palankiai vertina skirtingus sertifikavimo kriterijus, susijusius su pagalbinių duomenų tvarkytojų pasitelkimu, taikomus pareiškėjams, kurie atlieka duomenų valdytojų ar duomenų tvarkytojų vaidmenį, nes toks išskyrimas leidžia geriau atskirti duomenų tvarkymo grandinės dalyvių vaidmenis ir atsakomybę (GI.5.1. skirsnis).

40 Pagal kriterijus reikalaujama, kad visi pareiškėjai paskirtų duomenų apsaugos pareigūną (toliau – DAP), net ir tuo atveju, kai pagal BDAR 37 straipsnį pareiškėjas neprivalo paskirti DAP. Pagal sertifikavimo kriterijus tikrinama, ar DAP atitinka tuos pačius reikalavimus, kurie numatyti 37–39 straipsniuose (sertifikavimo kriterijų GI.9 skirsnis „Duomenų apsaugos pareigūno paskyrimas“), siekiant užtikrinti, kad duomenų apsaugos pareigūno, kuris prižiūri su vertinimo objektu susijusio duomenų tvarkymo atitiktį, vaidmuo, funkcija ir kvalifikacija atitinka „būtinus reikalavimus“. Šiuo požiūriu Valdyba pažymi, kad DAP paskyrimas nėra privaloma duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų pareiga pagal BDAR, jei įvykdomos BDAR 37 straipsnio 1 dalies sąlygos.

41 Pagal sertifikavimo kriterijus tikrinamas duomenų tvarkymo veiklos įrašų turinys, atitinkantis BDAR 30 straipsnį (kriterijų GI.5.3 skirsnis „Duomenų tvarkymo veiklos įrašai“). Šiuo atžvilgiu Valdyba palankiai vertina tai, kad sertifikavimo kriterijais aiškiai reikalaujama, kad pareiškėjai bendradarbiautų nagrinėjant duomenų eksportuotojų EEE kompetentingų duomenų apsaugos institucijų prašymus ir prireikus pateiktų joms duomenų tvarkymo veiklos įrašus (G.5.3.5 kriterijus).

2.5 Duomenų subjektų teisės

[20] 2021 m. birželio 4 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/914 dėl standartinių sutarčių sąlygų, kuriomis asmens duomenys perduodami į trečiąsias valstybes pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679.

42 Sertifikavimo kriterijais atsižvelgiama į duomenų subjekto teises pagal BDAR III skyrių ir reikalaujama, kad būtų nustatytos atitinkamos priemonės siekiant užtikrinti, kad su vertinimo objektu susijusiu duomenų tvarkymu būtų gerbiamos ir veiksmingai įgyvendinamos duomenų subjektų teisės. Sertifikavimo kriterijų GI.3 skirsnyje „Skaidrus informavimas, pranešimas ir naudojimosi duomenų subjektų teisėmis sąlygos“ be kitų apsaugos priemonių numatoma, kad duomenų subjektai turi teisę būti informuoti apie duomenų tvarkymą ir apie tai, kaip jie gali pasinaudoti savo teisėmis. EDAV visų pirma palankiai vertina tai, kad sertifikavimo kriterijuose numatoma, jog pareiškėjas turi būti įdiegęs procedūras ar mechanizmą duomenų subjektų prašymams valdyti ir, jei nusprendžiama netenkinti duomenų subjektų prašymo, informuoti juos apie neveikimo priežastis, apie galimybę pateikti skundą EEE duomenų apsaugos institucijai ir pasinaudoti teismine teisių gynimo priemone.

2.6 Techninės ir organizacinės priemonės ir duomenų subjektų teisėms ir laisvėms kylančių pavojų vertinimas

43 Pagal sertifikavimo kriterijus reikalaujama, kad pareiškėjas imtųsi techninių ir organizacinių priemonių, kad būtų užtikrintas su duomenų tvarkymu susijusią riziką atitinkantis saugumo lygis ir būtų įgyvendinta pritaikytoji ir standartizuotoji duomenų apsauga pagal BDAR 25 ir 32 straipsnius (sertifikavimo kriterijų GI.6 skirsnis „Pritaikytoji ir standartizuotoji duomenų apsauga ir duomenų tvarkymo saugumas“), siekiant užtikrinti, kad su vertinimo objektu susijusiam duomenų tvarkymui būtų taikomas tinkamas saugumas ir pritaikytoji ir standartizuotoji duomenų apsauga. Be to, sertifikavimo kriterijuose yra skirsnis (t. y. T kriterijų skirsnis „Techninių ir organizacinių priemonių patikros ir kontrolės priemonės“), kuriame nuodugniai analizuojamos techninės ir organizacinės priemonės.

44 Sertifikavimo kriterijais reikalaujama taikyti priemonę, kuria užtikrinama, kad pareigos pranešti apie asmens duomenų saugumo pažeidimus būtų vykdomos laiku ir tinkama apimtimi pagal BDAR 33 ir 34 straipsnius (sertifikavimo kriterijų GI.7 skirsnis „Duomenų saugumo pažeidimų valdymas“).

45 Šiuo atžvilgiu Valdyba pažymi, kad sertifikavimo kriterijuose pateiktas išsamus sąrašas (GI.7.1.1 kriterijus „Pareiga dokumentuoti duomenų saugumo pažeidimus“), susijęs su informacija, kurią pareiškėjas turi pagrįsti dokumentais įvykus duomenų saugumo pažeidimui (pvz., paveiktų arba galimai paveiktų asmens duomenų kategorijos, apytikris paveiktų arba galimai paveiktų duomenų subjektų skaičius, susijusių ar galimai susijusių asmens duomenų įrašų kategorijos ir apytikris skaičius, tikėtinos asmens duomenų saugumo pažeidimo pasekmės). Be to, EDAV palankiai vertina tai, kad sertifikavimo kriterijuose aiškiai numatyta, jog asmens duomenų saugumo pažeidimo, dėl kurio gali kilti pavojus fizinių asmenų teisėms ir laisvėms, atveju pareiškėjas turi būti įdiegęs taisykles, procedūrą arba mechanizmą, pagal kurį apie tai būtų pranešta duomenų eksportuotojo (-ų) EEE kompetentingai duomenų apsaugos institucijai ir duomenų subjektams pagal BDAR 33 ir 34 straipsnius (GI.7.1.2 kriterijus „Duomenų valdytojo pareiga pranešti ir informuoti apie duomenų saugumo pažeidimus“ ir GI 7.2 „Pranešimas apie asmens duomenų saugumo pažeidimą duomenų subjektui“).

46 EDAV taip pat palankiai vertina sertifikavimo kriterijų reikalavimą įvertinti su vertinimo objektu susijusio duomenų tvarkymo keliamą pavojų fizinių asmenų teisėms ir laisvėms, numatant duomenų eksportuotojo (-ų) EEE kompetentingos duomenų apsaugos institucijos įtraukimą pagal BDAR 35 straipsnį (sertifikavimo kriterijų GI.8 skirsnis „Pareiga įvertinti, ar reikalingas poveikio duomenų apsaugai vertinimas (PDAV)“).

2.7 Kriterijai, kuriais siekiama įrodyti, kad yra tinkamų asmens duomenų perdavimo apsaugos priemonių

47 Pagal sertifikavimo kriterijus reikalaujama nurodyti visus asmens duomenų perdavimo į trečiąsias valstybes ir tarptautinėms organizacijoms veiksmus, susijusius su vertinimo objektu, ir pagrįsti pasirinkimą dėl duomenų perdavimo mechanizmo, kuriuo numatomos tinkamos apsaugos priemonės, atitinkančios priemones, numatytas BDAR V skyriuje (kriterijų GI.10 skirsnis „Asmens duomenų perdavimas į trečiąsias valstybes arba tarptautinėms organizacijoms“). EDAV pripažįsta, kad šie sertifikavimo kriterijai bus taikomi atliekant su vertinimo objektu susijusius tolesnio duomenų perdavimo veiksmus, kai asmens duomenys perduodami pareiškėjo trečiojoje valstybėje arba kitoje trečiojoje valstybėje. Valdyba palankiai vertina tai, kad šiais sertifikavimo kriterijais konkrečiai reikalaujama, kad pareiškėjas turėtų aiškų visų su vertinimo objektu susijusių asmens duomenų srautų ir nustatytų perdavimo į trečiąsias valstybes ir tarptautinėms organizacijoms veiksmų žemėlapį ar įrašus ir patvirtintų tinkamą asmens duomenų perdavimo pagrindą, atitinkantį BDAR V skyriaus nuostatas, atsižvelgdamas į prievolę nepakenkti asmens duomenų apsaugos lygiui, kuris užtikrinamas EEE.

48 EDAV taip pat pažymi, jog sertifikavimo kriterijais reikalaujama, kad pareiškėjas būtų atlikęs duomenų perdavimo poveikio vertinimą ir, kai būtina, priėmęs papildomas priemones siekdamas užtikrinti, kad nebūtų pakenkta perduodamų duomenų apsaugos lygiui (GI.10.1.5 kriterijus).

3 Papildomi Europos duomenų apsaugos ženklo, naudojamo kaip duomenų perdavimo priemonė, kriterijai

49 Gairėse dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės nustatyta, kad pagal sertifikavimo schemą turėtų būti užtikrinama, kad duomenų importuotojas „būtų įvertinęs trečiosios valstybės, kurioje jis vykdo veiklą, taisykles bei praktiką ir ar jomis trukdoma duomenų importuotojui laikytis su sertifikavimu susijusių savo įsipareigojimų“. Šiuo atžvilgiu Valdyba pažymi, kad ADI.2.1.5 kriterijumi apibrėžiamos pareiškėjams taikomos sąlygos, kurių būtina laikytis nustatant vertinimo objektą, kai atliekama jų sertifikavimo paraiškos peržiūra. Visų pirma, prieš planuodama sertifikavimo auditą, sertifikavimo įstaiga turi patikrinti, ar pareiškėjas geba įrodyti, kad „trečiosios valstybės įstatymais ir praktika pareiškėjui netrukdoma laikytis sertifikavimo reikalavimų“. Priešingu atveju sertifikavimo procesas sustabdomas paraiškos peržiūros etape.

50 Valdyba taip pat pažymi, kad pagal GI.11.1.3 kriterijų pareiškėjas turėtų analizuoti trečiosios valstybės įstatymus bei praktiką ir nustatyti galimą poveikį duomenų subjekto, kurio duomenys gali būti importuojami, teisėms ir laisvėms, taip pat turėtų būti įdiegęs „taisykles, procedūras ar politiką, kad galėtų pateikti savo rašytinę vietos įstatymų ir praktikos analizę sertifikavimo įstaigai ir kompetentingoms duomenų apsaugos institucijoms, šioms paprašius“.

51 Be to, kaip nurodyta Gairėse dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės, sertifikavimo kriterijais numatoma, kad prireikus pareiškėjas priimtų papildomas priemones, kuriomis užtikrinama, kad nebūtų pakenkta perduodamų asmens duomenų apsaugos lygiui ir, jei tai neįmanoma, kad duomenų importuotojas turi apie tai pranešti duomenų eksportuotojui, ir asmens duomenų perdavimas turėtų būti suspenduotas ar sustabdytas (GI 11.1.3 kriterijus).

52 Valdyba taip pat pažymi, kad „Europrivacy“ sertifikavimo schemoje numatoma (pagal BDAR 42 straipsnio 2 dalies reikalavimus), kad duomenų importuotojo ir duomenų eksportuotojo sutartis, įskaitant svarbius privalomus ir įgyvendinamus įsipareigojimus, turėtų būti pasirašyta prieš pradedant bet kokį duomenų perdavimą, ir pateikiamas tokios sutarties šablonas. Šiuo atžvilgiu EDAV atkreipia dėmesį į tai, kad, vadovaujantis Gairėmis dėl sertifikavimo kaip duomenų perdavimo priemonės, sertifikavimo kriterijuose pateiktas išsamus privalomų ir vykdytinų įsipareigojimų, kuriuos pareiškėjas turi įgyvendinti kiekvieno EEE įsisteigusio eksportuotojo atžvilgiu, sąrašas, įskaitant pareigą pripažinti duomenų subjektų, kaip trečiųjų šalių naudos gavėjų, teisę reikalauti, kad sertifikuotas duomenų importuotojas laikytųsi sertifikavimo taisyklių, bendradarbiautų su duomenų eksportuotojų EEE kompetentingomis duomenų apsaugos institucijomis (be kita ko, sutiktų su jų vykdomais auditais ir patikrinimais, atsižvelgtų į jų rekomendacijas ir vykdytų jų sprendimus), laikytųsi bet kokių EEE valstybių narių jurisdikcijoje ir teismuose priimtų privalomų sprendimų, susijusių su sertifikavimu, tvarkytų gautus duomenis tik kol galioja sertifikatas, grąžintų ir (arba) ištrintų gautus duomenis nutraukus sertifikato galiojimą. Sertifikavimo kriterijais taip pat numatoma, kad pareiškėjas turėtų garantuoti, kad neturi pagrindo manyti, jog trečiosios valstybės įstatymai ir praktika, taikomi su vertinimo objektu susijusiam duomenų tvarkymui, įskaitant bet kokius reikalavimus atskleisti asmens duomenis arba priemones, kuriomis valdžios institucijoms suteikiama prieiga, trukdo jam vykdyti jo prievoles pagal sertifikavimo sąlygas, ir praneštų duomenų eksportuotojui apie bet kokius šiuo atžvilgiu aktualius teisės aktų ar praktikos pakeitimus (GI.11.1.1 kriterijus „Privalomi ir vykdytini duomenų importuotojų įsipareigojimai“).

4 Išvados / rekomendacijos

53 Apibendrindama EDAV mano, kad „Europrivacy“ sertifikavimo kriterijai, kuriuos ketinama naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę, atitinka BDAR, ir patvirtina juos vadovaudamasi BDAR 70 straipsnio 1 dalies o punkte apibrėžta Valdybos užduotimi, todėl išduodamas bendras sertifikatas (Europos duomenų apsaugos ženklas), kad jį būtų galima naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę.

54 EDAV mano, kad sertifikavimo kriterijai yra neatsiejama sertifikavimo schemos dalis, ir užregistruos „Europrivacy“ sertifikavimo schemą viešame sertifikavimo mechanizmų ir duomenų apsaugos ženklų bei žymenų registre, taip pat viešai juos paskelbs pagal BDAR 42 straipsnio 8 dalį.

5 Baigiamosios pastabos

55 Ši nuomonė yra skirta Liuksemburgo priežiūros institucijai ir bus paviešinta pagal BDAR 64 straipsnio 5 dalies b punktą.

Europos duomenų apsaugos valdybos vardu

Pirmininkė

Anu Talus